

nobil. cap. 2. num. 1. & sequentibus, & *Cassan.* in catalogo. 8. part. confid. 2. & *Otalor.* de nobil. 2. part. c. 4. n. quod nobilitas à nosco dicitur idem significante quod noscibilitas, & sic nobilis idem est quod notus, & per omnium ora vulgatus, unde *Virgilius*:

Est locus Italiae medio sub montibus altis,
Nobilis.

Et *Marialis*:

Prostratum Nemees vastaque in valle Leonem,
Nobilem, & Herculeum fama canebat opus.

Et *Plautus in Pseudo*:

Cum ijs mihi.

Nec locus, nec sermo convenit, ijs nunquam nobilis fui.

Sicque etiam è contrario ignobiles pro ignotis antiqui intelligebant, juxta illud *Virgilij* lib. 7. *Aeneid.*

Solus ubi in silvis Italis ignobilis ævum
Exigeret:

Ubi *servius*, ignobilis, inquit, non vilis sed ignotus, quæ & alia plura ad hoc considerant *Tiraquel.* & *Cassan.* ubi supra qui ex hac notitia inferunt, apud plerosque verbum hoc nobilis, & ad eos, qui vel deploratissimis moribus nominatioris facti sunt, relatum esse: *Hierony.* enim inquit, in *Helvidium Hereticum*, nobilem factum esse in scelere, de quo alia per *Tiraq.* ubi supra num. 4. cum sequentibus, & *Cassan.* in d. considerat. 2. & proinde nobiles quasi notos significamus, & in hac derivatione verbum hoc nobilis, accipimus. Licet ex legibus nostris verbum, Hidalgo, Hispanè prolatum aliunde derivari dispositum videmus ex l. 2. tit. 12. part. 2. ubi *Etymologia* & denominatio ejus describitur, dum dicit, *hidalgum* idem esse quod, *Hijo Dealgo*, y de bien, sed sive sic nobilem derivari, vel primo modo, in eundem sensum recidimus, nam etiam noscibilis efficitur ex dicta denominatione legis partite, & hæc quoad derivationem sufficient, ut ad diffinitionem nobilitatis deveniamus, in qua quidem diffinienda, politica inquam, & civili nobilitate, quamplures, sicut in supradictis adsunt opiniones tam inter antiquos externos, quam inter nostros, omnis enim diffinitio periculosa est, neque sedem habet fixam; *Bart.* enim in l. C. de dignitat. l. 12. plures & varias doctorum retulit sententias, & unam ex eis secutus fuit *Iyberius Decianus*, responso 19. num. 3. volum. 3. refert alias, & *Cassan.* in catalogo. glo. mun. 8. part. confid. 1. & omnium latissimè *Bart. Cæpola.* in Tract. de Imper. milit. delig. §. nobilitatis etiam causa num. 1. cum sequentibus pluribus, ubi viginti & sex retulit opiniones, & nostris vero aliquas *Otalora.* de nobilit. lib. 2. c. 3. numero. 2. 3. & 4. & *Latinus* cod. libro c. 4. & *Did. Per.* l. 1. tit. 2. gl. 1. versic. est præterea, col. 1363. lib. 4. ord. que quidem vel major pars diffinitionum opinionum potius dici denominationes, & descriptiones, quam diffinitiones, quarum in nostro proposito melior videbatur illa de qua in

d. l. 21. tit. 21. part. 2. dum dicit, dici ex eo, *Hidalgos*, quia, Fueron escogidos de buenos lugares y con algo, que muestran tanto como hijos de bien, quam declarat *Otalora* ubi supra d. 2. part. c. 3. num. 4. & *Joan. Gar.* de nobilit. glof. 18. num. 19. ex quibus verbis, male dixit idem *Otalor.* ibidem num. 2. & 3. cum *Greg. Lopez* per eum relato, quod à verbo *Italico*, derivatur verbum, *Hidalgo*, nam id contra supradicta & sic merito in hoc eos reprobat *Joan. Garf.* ubi sup. d. gl. 18. num. 37. & 38. & *Humada*, in ead. l. 2. tit. 21. par. 2. glof. 8. in principio, & quia verbum *Italico*, ab *Italo* quondam *Hispanie* domino derivatum est, quod quidem verbum significat idem quod *Dominus Boum*, & armentorum, & sic Italia eadem ratione idem est quod terra *Boum*, ut optimè in quinque libris *Historie*, generalis *Hispanie*, quam recopilabat *Florian de Ocampo.* lib. 1. c. 21. differitur. Et itidem ex dicta lege *Partite* ego infero quod cum hæc lex dicat, Que fueron escogidos, quod nobilitas nostra, *Hidalguia*, vocata, in nostra *Hispania*, nullo modo potuit procedere neque ortum habere ab *Abel*, & *Cain*, sed potius ab illo tempore *Amazonum*, de quo in 3. opinione primæ questionis diximus, ubi eligebantur, & electi fuerunt homines justis, & boni inter eos, qui pravorum mores corripere, & alios ab insultis defenderent, licet *Otalora.* d. 2. par. c. 2. n. 3. dicat quod istud vocabulum, *Hidalguia*, nec in jure communi neque statuario de ea fuit mentio facta, & quod ideo diffiniri non poterat, ex omnibus tamen diffinitionibus, due aut tres in nostrum propositum mihi placent. Prima est in genere, & generaliter sumpta ut omnes nobilitates comprehendat, à sanguine scilicet, vel à Principe, vel à lege, vel ab alia legitima causa procedens scilicet illa que describitur à *Jodoco Cliftoveo* relato per *Cassan.* in d. 8. part. confid. 1. n. 1. quod nobilitas dicitur esse generis, vel alterius rei excellentia, vel dignitas, 44 que quidem diffinitio secundum *Cassan.* ubi supra omnia comprehendit, & ab authoribus nobilitatem diffinientibus ita diffinitur, verum quia quoad nos habet aliquam difficultatem, tunc quia dignitas & nobilitas non 45 sunt idem secundum *Bar.* in l. 1. C. de dign. lib. 12. tum etiam quia quoad nostrum usum, & modum loquendi non ita adaptari potest, secunda erit diffinitio *Landuli* in *Clem. 2. de sent. excom.* scilicet, quod generis nobilitas est qualitas, sive dignitas (vel melius meo videri dicitur) sive 46 honor proveniens à consuetudine clari sanguinis à parentibus originem sumens, & in liberis legitimos (adde tu, vel naturales tantum) per carnem continuata, & hanc sibi placere inquit *Didac. Perez* d. col. 1363. quam diffinitionem brevius summabis dicendo, quod nobilitas hæc est qualitas honorifica generis, & sanguinis à majoribus in posteros legitimos, & naturales, vel naturales tantum descendens, quam diffinitionem videtur velle approbare l. 3. tit. 21. part. 2. dicens, *Fidalguia* segun diximos en la ley antes desta, es nobleza que viene a los nobles por linage, & hanc legem ad hoc considerat *Otalor.* ubi supra. 2. part. c. 2. num. 4. & 7. ad finem, & hæc diffinitio quoad nostrum propositum congruentior videtur, & à dicta lege partitarum approbata, & diffinitio hæc non excludit nobilitates à Principe expresse vel tacite concessas, vel à jure, prout sunt ille, que acquirantur aliquo ex tribus modis, sanguine, Azevedo in *Recopilationem.* Tom. IV. E scientiâ,

scientia, & virtute, ut inquit Otalor. d. c. 3. num. 8. ex text. in d. l. 2. tit. 21. par. 2. nam hec sub diffinitione comprehenduntur, cum à majoribus derivantur; aliter enim, ut jam diximus, si à me incipit ex permissu Principis, aut ex ejus dispositione, vel à virtute, initium sum ego nobilitatis, neque potest hec proprie dici nobilitas, sed illa, que in posteris derivata est, & sic hec quoad istam tertiam questionem sufficiant. Quoad
 47 quartam verò questionem scilicet quibus ex causis, titulis † & modis acquiratur hec nobilitas, dicendum est ex multis causari, quæ refert Cassan. ubi sup. d. 8. part. confid. 8. cum 16. sequentibus, & Tiraq. de nobilit. per totum, verum brevius dicemus si à Principe, sanguine, scientia, & virtute causari asseramus: sub quibus omnes alie causæ à Doctore relate comprehenduntur, ut inquit Otalora. d. c. 3. num. 8. Ino multa ex illis sunt potius formæ probandi nobilitatem: Et ut hec explicemus per ordinem, diximus quod primo acquiratur nobilitas à Principe, quia ipse est, qui potest ignobiles nobiles facere, & nobilitatem concedere, † &
 48 è contra, ut probatur ex cap. 6. Esther. Sic honorabitur, quemcumque voluerit Rex, honorare. Et quod scribit Plinius, in paneg. Cesaris esse, ut nobiles conservet, & efficiat, & in hanc sententiam Solon dicebat,
 49 eos, qui apud Reges in pretio erant, esse † calculis similes, quibus in exponendis rationibus utimur, ut enim illi interdum majorem numerum, interdum tamen minorem significant, ita & Reges horum quemque prout libitum fuerit, aliquando illustrem, & inclutum, aliquando, obscurum habere, & ignobilem: Rex enim quosdam pro jure suo, quosdam facit nobiles à tributis, & exemptos licet ex consequenti gravantur alii ut novissime inquit D. Henricus Henricus in sua Summa Theologiae Moralium, lib. 7. de Indulgentiis. c. 27. littera. Y & de Jure Canonico idem probari videtur ex text. in c. cum redemptor. 12. q. 2. & Jure Civili ex l. 2. & fin. ff. de natal. rest. & in l. Imperatores, in principio. ff. de Decur. ubi ex illo text. notat Alber. nobilitates procedere à Principe l. quoties, in fi. C. ubi Sena. vel clarissime ubi Paul. Cast. notat per text. ibi quod nobilitas à Principe provenit, & in conf. 22. col. 2. lib. 2. inquit illos proprie dici nobiles, quos Princeps nobilitat, &
 50 quod propterea † rescripta loquentia de nobilibus, de istis esse intelligenda, ex quo inquit Bald. in l. sacrilegii. C. de diver. rescrip. quod Princeps, quem vult nobilitat. notat Tiraq. de nobil. cap. 6. num. 1. Cassan. in catalog. glor. mun. 8. part. confid. 17. & Bonus de Curtili, de nobilit. 3. part. n. 125. cum sequentibus, & Gregorius Lopez. l. 2. gl. De buen linage. tit. 21. par. 2. & Otalor. de nobilit. 4. part. princ. c. 1. n. 1. ubi pro hoc allegat l. 6. tit. De los galardones. part. 2. ubi dicitur, Que los Reyes en galardon y merced pueden dar nobleza, y honra de hijos Dalgo a los que no lo son, idem dicit l. 10. tit. 18. p. 3. & hoc intellige de quocunque Rege, & Principe non recognoscete superiorem, & de quacunque civitate habente potestatem legis condenda, secundum dictos, maxime Otalor. ubi sup. num. 2. & hec secundum eos dicitur dativa nobilitas non verò nativa: Quod ampliatur
 51 primo ut non solum expresse, sed & tacite † possit Princeps dictus nobilitare, ut nuncupatim dicit Bart. in l. 1. col. fi. C. de dign. lib. 12. per l. de quibus, in fi. ff. de legibus, ubi dicitur, nam quid interest suffragio

suffragio populus voluntatem suam declaret, in rebus ipsis & factis, ut puta si quis lateri Principis adhereat, nobilis efficitur, ut per Cassan. in d. 8. part. confid. 19. & iterum in 5. part. confid. 24. n. 27. ut sunt Curiales Principis, qui nobiles sunt & in multis privilegiis, ut per eundem Cassan. ubi sup. 6. p. consider. 22. cum sequentibus, imò & omnes † Principi famulantes sunt in dignitate, & idem nobiles, secundum eundem Cassan. dicit. confid. 19. ubi & in quocunque Principis idem dicit, & in assistente ad latus Principis idem tradit Tiraq. d. c. 6. n. 10. ubi num. 12. inquit, quod & arma si quis Princeps alicui contulerit, videtur † illum nobilem facere, 33 & ibi cum sequentibus numeris plura ad idem adducit, & sic si Princeps alicui munus consularii injunxerit, † eum tacite nobilitat, ut per Tiraq. ubi supra num. 21. & 22. non tamen nobilitaret Princeps eum quem nobilem † appellat, ut per Tiraq. ibi num. 24. quod intelligitur ex dictis ibi num. 25. nisi ex certa scientia & ex proposito id Princeps faceret, nam tunc videtur id ex proposito velle ut nobilitaretur. Secundo amplius quod etiam Princeps potest extra territorium † suam nobilitatem conferre subito sub quibus
 hic est actus voluntate jurisdictionis, nisi aliud constaret ex intentione Principis concludentis, ut diximus in l. 8. tit. 1. lib. 6. supra tertio ampliatur ut infantem etiam nobilitare possit, * dum tamen ejus ratificatio tempore ætatis perfecta
 37 interponatur, ut per Tiraq. d. c. 6. n. 27. cum 4. sequentibus, ubi num. 32. ampliat etiam ad ignorantem, * ut nobilitari possit per Principem, & ad
 38 veniente scientia ratificatur nobilitas, secundum eundem Tiraq. ibi num. 33. & num. 35. ad juristas demente, & mente captos extendit, * & num. 36. 59 an ad invitos. Ampliatur etiam quod & tempore mortis, imò & mortuo *
 60 possit Princeps nobilitatem conferre ut per eundem Tiraq. ibidem num. 44. & 45. ubi num. 46. an, & ei, qui est in utero. Ampliatur etiam si talis Princeps non sit Imperator, * contra Ripam aliud volentem, quem jure optimo
 61 r. probat Tiraq. d. cap. 6. num. 5. & 6. licet secundum eum ibi num. 7. & 8. nobilior erit nobilitatus ab Imperatore. Et plura, quæ Principi * sunt
 62 peculiariter refert Cassan. in d. Catalogo. 5. part. consider. 24. per totam. Sed an nobilitatus per Principem gaudebit eisdem prerogativis, quibus gaudet nobilis sanguine * ita ut militiam ordinum habere possit & officia fidalgrum exercere, dicendum est, quod si Princeps ultra immunitatis jus eum nobilem facit, nulli dubium, quin gaudeat eisdem prerogativis, imò & si eum nobilitat, & nobilem faciat, (non designando privilegium hoc nobilitatis nec restringendo ad aliquam immunitatem) gaudebit optimè privilegiis nobilium sanguine, quia paria sunt inesse qualitatem per naturam, vel privilegium, secundum gl. l. 3. tit. 21. p. 2. & tenet Pelaez, de major. 1. part. q. 51. num. 32. & 33. & Joan. Garf. de nobilit. gl. 35. num. 3. ad finem & num. 48. & gl. 1. §. 1. num. 50. & hec quoad nobilitatem à Principe acquisitam. A sanguine verò nobilitas acquiratur, quoties * à majoribus nostris derivatur in nos, 64 generis enim nobilitas est, à majoribus nostris, & proavis deducta generis excellentia, & prestabilitas, & hec sanè corporis conditionem naturamque respicit, quandoquidem id ipsum nascentes ex parentibus propagine traducimus, nobilitat enim progenies hominem, ut ex l. 1. tit. 6. & l. 9. & 12. tit. 7. p. 2. & clarius ex l. 2. tit. 21. & ex l. 4. tit. 23. ead. part. colligitur, & sic habetur Sap. 3. gloria hominis ex honore Patris sui; & contumelia filii Pater sine honore, unde etiam susceptus ex Patre nobilitate alia dignitate efficitur nobilis: Et Prover. 18. Azevedo in Recopilationem. Tom. IV. E ij gloria

gloria filiorum parentes eorum : magna est enim presumptio que pro nobilitate majorum
 65 facit , talis enim presumitur filius , qualis pater ejus † & gesta parentis imitabitur ,
 secundum Specul. in proemio. vers. caterum Thom. Gram. decif. 18. num. 1.
 Simancas , de instit. cathol. tit. 50. num. 10. cum sequentibus , in plurimum
 enim accidit , filium esse similem patri ita in virtutibus , sicut in vitiis. l. quod
 si nolit. §. si mancipia. ff. de edil. edic. late Matienzo , in dialog. relator.
 3. part. cap. 5. per totum , & alibi latius de eis dixi , & sic nobilitas patris
 jure optimo dicitur gloria filii , quia ex majorum nobilitate filii gloriam querunt : ex
 quo inquit d. l. 1. tit. 6. par. 2. quod Reges tenentur nubere mulieribus nobilibus ,
 & honorum morum , Ca (ut inquit ibi lex) los bienes que se figuen destos
 dos fincan siemper en el linaje que della descienide , nobilitas tamen hac ex
 66 parte patris , non vero matris consideranda est † ut inquit Bartol. in l. 1. C. de
 dign. lib. 12. colum. 7. vers. videndum est , sequitur Cassan. in catal. gl. mun.
 8. p. considerat. 8. & Sarmiento , lib. 1. selectarum cap. fin. &
 est lex expressa pro hoc in dicta l. 2. titulo. 21. partita 2. ibi , E porende
 Hijos dalgo deven de ser escogidos que vengan de derecho linaje de padre
 y de abuelo , & l. 7. & 8. titulo 11. lib. 2. supra & sic dicunt Bartol. & Platea ,
 relati per Cassan. ubi supra quod non valet statutum , quod quis censeatur nobilis
 67 † vel ignobilis ex progenie materna , & supra dicta etiam affirmat Otalora. ubi supra
 2. parte capitulo 2. numero 4. & 5. ubi numero 6. inquit etiam nobilitatem
 maternam considerari multum , ut & inquit Sarmiento , ubi supra , de quibus ,
 & latius loquitur Tiraquell. de nobilit. capitulo 18. numero 20. usque ad
 38. & Rebus. in concor. tit. de collat. §. cum vero. versic. ex utroque parente
 & in tract. de nom. quæst. 12. n. 5. Tiraq. de prim. q. 31. num. 9.
 Cassan. ubi supra. 8. parte. consid. 8. & ita in nostra Hispania paterna origo
 consideratur , & jure optimo : de hacque nobilitate sanguinis tuus noster loquitur , &
 68 disponit. De nobilitate vero à scientia † procedente nunc agemus , Ecclesial. cap.
 37. dicitur. Sapiens populo hereditabit honorem , & nomen illius erit reuens in
 æternum : & dicebam ego , meliorem esse sapientiam fortitud. ne : Eccles. capit. 9. in
 sapientia enim vera nobilitas consistit , sapien. 7. & Proverbior. 8. & in aliis locis
 per Cassan. d. 8. part. consid. 9. relatis , ubi inquit hanc habuisse Salomonem ,
 & de hac hic non agimus : Sed de scientia , puta legali aut canonica , an nobilitatem
 & nobilitate probatur ex dicto Aristotelis in primo de Anima , dicentis ,
 quod scientia est de numero bonorum honorabilium , & ideo litterati , & habentes
 69 scientias sunt multum laudandi , † & hujus itidem sententia fuit etiam alibi
 idem Aristotel. lib. 4. Polit. capit. 4. & Aulus Gellius lib. 19. cap. 10. dum dicit :
 sedentibus , doctrinam , genere , aut fortunam nobilibus viris : & Seneca Neronem
 alloquens , apud Cor. Tacit. lib. 18. Ego quid aliud magnificentia adhibere
 potui , quam studia (ut sic dixerim) in umbra educata , de quibus claritudo venit ,
 unde dicit Consuleus in l. providendum. C. de postul. meritum scientie civilis
 70 juris ipso jure reddit peritum nobilissimum † & inde Ulpianus dictus est nobilis l. 2.
 §. si. in fin. de excusat. tut. & etiam nobilissimus , in l. diximus in fi. eod.
 tit. ff. & ideo scientia honorabilis est , & gloriosa , quoniam ex illa consequimur
 gloriam , viris namque litteratis debentur prenia , & honores , sapient.
 7. venerunt mihi omnia bona pariter cum illa , & innumerabilis hestas per
 manus illius : & Esdræ. c. fi. in fi. magnifici sunt exaltati verbis legis , quibus
 edocti sunt , & ut ait Cassiod. 10. variarum Epistolarum , nec aliqua in
 mundo potest esse fortuna , quam non augeat litterarum gloriosa notitia , cum
 etiam

etiam per litteraturam efficiamur nobiles , ut habetur sap. 7. omnibus enim
 nobilibus nobilior sapientia ut tenet Lucas de Penna , in l. proximos. C. de
 proxi. sacro. scrip. lib. 12. qua de causa omnes eam appetunt , & studiose
 querenda est , ut honoris nomen adipisci possit : quod obtinuerunt ii , qui sapientiam
 dilexerunt , ut fuerunt Theodos. Abraham , David , Salomon ,
 Alexander , & plures alii numerati in Sophologia Sapientia , c. 1. &
 2. & ideo Diogenes cum ascendisset in locum eminentem , & clamasset ,
 venite homines , multis de turba irruentibus dixit , non enim homines estis ,
 qui non datis operam scientia , sicut enim anima informat corpus , ita scientia
 intellectum , & ideo intellectus hominis sine scientia dici potest sine forma ,
 & sic prorsus ignari non merentur homines appellari , sed potius hominum †
 71 imagines , ut in simili inquit text. in c. multi 40. dif. Abb. in c. prudentiam.
 in prin. de offic. del. & propter scientiam , & doctrinam multi
 sunt habitii in magno honore , & pretio , quorum plures * ut brevitati con-
 72 sulamus , refert Cassan. in d. catal. gl. mun. 10. parte , consid. 7.
 per totam , & Tiraq. de nobilit. c. 5. in fi. Inde juris peritis principes
 reverentiam habent , l. quidquid C. de advoc. divers. jud. & multa privilegia
 eisdem ibi concessit , & ex hoc dicuntur jurisperiti à Principe præbentari ,
 secundum Angel. in l. cum salutatus C. de senten. pal. & nunc ex
 Dei misericordia habemus Philippum secundum Regem ac Dominum nostrum
 adeo sapientissimum & juris peritorum ac litteratorum honoratorem , ut dictu
 sit incredibile , & hæc premia & honores studiorum justè merentur , qui spe
 præmiorum , & honorificentia digni sunt , non hi qui sunt in congrua liber-
 tate , text. l. 1. C. de assessor. quod si cum scientia etiam concurrat morum honestas
 & vitæ inculpabilis , nihil supra : & ii in maximo honore essent apud Reges &
 Principes habendi , sed aliquando mali morigerati , & indocti in pretio hærentur ,
 docti vero , & virtuosus despiciuntur , quod dolendum est , ut alibi dixi : ex dictis etiam
 est quod doctores legum nobiles dicuntur , * inquit Cyn. Bar. & alii relati per Tiraq.
 73 de nobil. c. 5. num. 3. ubi ex hoc insert , quod si testator jussit aliquid dari
 uni pauperi nobili , possunt executores id dare doctori : pauperi & Comitissa nubens
 Doctori non dicitur indigno nubere , Salicetus in l. providendum de postu-
 lando allegatus à Tiraq. num. 4. qui tamen nihil dicit , & iise de causis ,
 Doctores non sunt cogendi contribuere subsidiis impositis personis plebeis , doctores
 enim dicitur in dignitate constitutus , ut dixi in l. fi. tit. 21. num. 61. lib.
 4. sup. doctoratusque est dignitas * secundum communem opinionem asser-
 74 tam , per Bonum de Curtili , in tract. de nobil. 3. p. n. 100. vol. 16.
 tract. diversorum Doct. ex c. Quanto , de magif. quem ad hoc allegat
 Cassan. ubi sup. 8. p. consid. 12. & refert describens plures doctorum præ-
 rogativas Joann. Montol. in suo promptuario juris verbo. Doctores , littera
 L. & ad doctorem sicut ad egregiam personam * mittendum est ut commu-
 75 nioem testator additio Octavianus Vestii. in prac. Can. Apof. lib. 6. c. fi.
 n. 11. & quod vocandi sunt domini & patres , & lucerna , & nobilissimi ,
 & amici Principis , & ejus patres , * & non fratres , ut optimè per Cassan. 76
 ubi supra. 10. part. consider. 24. per totam , & inter doctores , secun-
 dum eum ibi , præferendi sunt illi , qui libros * composuerunt , & scripse-
 77 runt , cum sint velut stelle in firmamento cali : sed hodie detractoribus & vi-
 peris linguis sunt facti quasi signum ad sagittam , nullus est enim indoctus ,
 nullus garrulus , qui doctorum scripta , que ipsi neque considerare & degustare
 Azevedo in Recopilationem. Tom. 17. E iij sciunt

f. iunt, non mordere procurent modis omnibus, nulli laudem suam, nulli honorem volentes dare sed sibi ipsis appropriare, qui quidem cum id solum appetant cupientes se alios doctos demonstrare, sapientum dicta suppeditant, & destruerent injustissime conantur, quod est vitium pessimum, & tanquam peltis fugiendum: Et ut ad incepta revertamur, quod scientia nobilitat. * & per eam nobilitas acquiratur probat etiam text. in l. 2. tit. 2. & in l. 4. tit. 23. p. 2. & tradunt plures relati per Bonum de Curt. ubi sup. num. 94. cum sequent. pluribus. & per Cas. ubi sup. 8. p. confid. 10. & in conf. Burg. Rubr. 4. sub tit. des Droits. §. 19. Entre gens nobles. num. 1. cum sequent. & Tirag. de nobil. c. 4. per totum, ubi num. 1. nobilitatem esse filiam scientie dicit: & amplissime de laude scientiarum Benedictus in proemio repetitionis. c. Raynutius, de testam. Est tamen questionis non satis levis, an nobilis ex scientia, sit preferendus nobili ex genere, & sanguine, & preferendum nobilem ex scientia, tenent quam plures relati per Tiraguell. d. c. §. num. 5. & per Cassan. ubi supra 10. p. confid. 35. docet Romanus singular. 64. idem singular. 487. allegat Cyn. in l. quisquis. C. de postul. & facit opt. dictum Salic. in l. providendum. C. eod. tit. n. 3. ubi dicit post gl. quod scientia nobilitat interius, & exterius, & quod nobilitas est filia scientie, & hanc videtur amplecti opinionem lex 4. tit. 80. 23. p. 2. verf. Mas el tercero, Doctorque dicitur, magis nobilis, quam ille, qui est nobilis genere secundum Cassan. d. §. 19. & sic tenent plures Doctores militi preferendum, ut late per eundem Cassan. in d. catal. p. 9. confid. 1. & ita tenet annexens rationem Matienzo, in dialogo relatoris par. 3. c. 4. n. 5. In contrarium tamen imò quod nobilis sanguine preferatur nobili scientia, videtur facere, nam nobilitas generis ab antiquo procedit, & à majoribus, & ut naturalis preferenda est accidentali, à scientia acquisita, ex doctrina gl. in l. 2. ff. de excus. tut. l. qui habent. ff. de tutoribus, Abb. in cap. ex transmissa de foro. comper. num. 6. facit l. fi. C. de dotis promiss. juncto text. in l. procula. ff. de probat. & quae notantur in l. quae dotis. ff. soluto matrimonio, & in l. cum post §. 1. per text. ibi. ff. de administr. tutorum l. post mortem. ff. quando ex facto tutorum, quod naturalia preferuntur accidentibus item quia sunt alii multi Doctores tenentes militem Doctori esse preferendum, ut apparet ex Cassan. d. 9. par. confid. 1. & quia ut ipsemet Cassan. ibidem in 8. p. confid. 12. inquit, nobiles à scientia vel Doctoratu non sunt immunes à muneribus prout sunt nobiles sanguine: item quia istam partem videtur approbare text. in l. 2. titulo 21. part. 2. preferens nobilitatem sanguinis, vides igitur contrarietatem Doctor. & legum partitarum quae longius protrahi possent, nisi brevitati consideremus: verumtamen pro concordia distingue, quod in actibus in quibus scientia magis est necessaria ad actum illum, preferrem nobilem ex scientia nobili à sanguine, & ita videtur loqui dict. l. 4. tit. 23. p. 2. dum loquitur, En cadillos de guerra, in quibus prestantior videtur & magis necessaria scientia: Alia verò, & sic * dicta l. 2. dicti tit. 21. partit. 2. pro secunda opinione allegata procedat in aliis actibus non scientie sed nobilitati potius appropriatis, ut est munerum excusatio, & licet haec videatur nimia restrictio ad dictam legem 2. parificantem nobilitatem à scientia, & nobilitatem à sanguine, tamen quia idem determinatur in questione illa, an Doctor militi preferatur, non displicet mihi pro nun. haec concordia. Et ex dictis legibus partitarum

partitarum sic deducitur, & an scientia sola sine gradu Doctoratus nobilitet, recitig Cassaneus, in dict. 8. parte, consider. 10. verficul. Bonus tamen de Cartili, cum sequentibus, nanquid tamen scientia canonica vel legalis sit scientia, in eadem parte, consider. 18. late examinat Cassaneus ipse: & haec pro nobilitate à scientia proveniente dicta sufficiant quam scientiam cum Dignitate Doctoratus, vel officio nobili conjunctam quoad omnia etiam tributa Regia nobilitate indubium erat, nisi restringeretur quoad dicta tributa ex l. 8. titulo 7. lib. 1. supra ubi diximus. Alio verò & finali modo causatur nobilitas scilicet à virtute, & haec excellentior & nobilior, & prestantior, sed apud homines vulgares non ita in pretio habetur quoad mundi phantasia cum à contrario debet esse, cum haec sit vera nobilitas, ut supra dictum remanet, & testatur singularissimis, & aureis verbis Divus Chryostomus. 2. Tom. homeliarum, homelia 45. ad c. 12. Matthæi ubi inter alia inquit, generis conjunctionem nihil tibi prodesse nisi virtutem habueris: una enim sola (inquit) est vera, & communis nobilitas atque necessitudo cum Christo est, ut voluntatem Dei facias, hic enim propinquitatis modus, multo melior est illo generis atque prestantior: & sic in princ. illius. cap. dirigendo verba ad matrem ipsiusmet Christi (inquit) nam neque Christum in utero gestasse, neque mirabilem illum partum edidisse admodum profuerit, nisi virtus adfuerit, & ibi plura alia singularia in virtutis prosequitur laudem, & nobilitatem, quasi nobilitas sine virtute parum aut nihil profit, ut & alibi diximus: & haec pro quarta questionis explicatione.

Ad quintam verò questionem, & in propositum nostrum utiliore frequentiorem ac difficiliorem deveniendo scilicet, quomodo probetur nobilitas sanguinis tam de jure communi, quam Regio, alleganti enim se nobilem & incumbit onus, probandi, arg. l. verius. ff. de probat. l. Actor. Cod. eod. cum similibus, ex eo quod nobilitas est res adventitia, nec nobis à natura proveniens, & cum habet ortum esse sibi accidentibus vel progenitoribus. l. non ignorat. C. qui accus. non pos. tradunt relati, & secuti per Mascardum, in 2. tom. de probat. concl. 1095. ubi ampliat, & limitat aliquibus modis, & Joan. Gar. de nobilit. glol. 10. num. 1. Adde ut quavis fiscus agat circa proprietatem nobilitatis, non videtur faceri possessionem, si reus eam non probaverit, ut per Covar. lib. 1. var. c. 16. num. 10. & idem modos & formas nobilitatem probandi scire necesse est. Sed dices, quorsum haec est questio, cum habeamus l. 7. & 8. tit. 11. lib. 2. Recopil. assignantes formam probationis hujus, ita ut nihil amplius videatur inquirendum: Et ideo ne illorum (ut aiunt) manibus questionem hanc aggrediamur, quae est Basis, & fundamentum totius practicae pro ejus declaratione, & solutione dicta objectionis, supponendum est, dictas leges 7. & 8. de quibus nunc agendum est, non excludere alios probandi modos & saltem in locis liberis, & ubi tributa Regia non solvuntur à nobilibus, nec Plebeis, uno ab aliis distinguantia, sed potius omnes ibidem liberi sunt à dicta tributorum solutione: Idque probatur primo ex eo quod dictae leges 7. & 8. non sunt introductae ad acquirendam nobilitatem, sed tantum ad eam probandam ut ex eisdem legibus clarissime patet, & probatur, & ex pluribus geminis verbis earum, per verbum, provar, loquentibus, & ex summariis ipsarum legum clarius colligitur, ita ut nihil dubietatis hoc contineat, neque in ipsis legibus adeest verbum ullum ex quo contrarium decipi possit, neque aliud voluisse leges dictas inducere, quam quandam novam formam, & faciliorem probandi nobilitatem in locis ubi tributa solvuntur Regia, non excludendo alias probandi formas saltem in locis ubi tributa

87 tributa hec non voluntur, tum quia probationes ampliande, & non *
 coarctande sunt, ex l. quoniam, in fin. C. de heret. c. quamquam.
 14. q. 2. cum similibus, tum itidem quia lex non debet ad impossibile
 obligare, lex enim debet esse honesta, iusta, possibilis secundum naturam,
 & secundum Patria consuetudinem ut in c. erit autem lex. 4. dist. ubi in-
 quit gl. possibiles quod aliter si de impossibilitate legis, quis eam transgrede-
 88 retur, frustra * imputaretur ei ad pœnam ut 15. quaest. 1. non est 24.
 quaest. 4. c. Nabuchodonosor, & dicitur secundum naturam possibilis,
 id est secundum naturalem rationem, ut in gloss. naturam in eod. capi-
 tulo, erit autem lex, & gloss. Segun natura, l. 8. titulo. 1. part. 1.
 & dicitur etiam secundum consuetudinem Patria, ut ad ejus mores, statuta,
 & usus bonos, tamen regulemus ipsam legem: quod si leges illa 7. & 8.
 obligarent, ut earum tantum probatione, & non alia nobilitas probaretur,
 nonne impossibile quid constituerent in locis liberis à solutione Regiorum tributo-
 rum, nulli dubium: & consequenter non essent leges, neque legum requisita
 continerent, argumentumque ab impossibili est forte frequens, & utile, ut
 per l. si decesserit. ff. qui fat. cog. notat Everardus, in Centuria, loco
 78. ab impossibili, neque obstat quod licet lex non possit obligare ad impos-
 sibile de facto aut de jure, potest tamen præscribere certam formam, quam
 transgredi sit impossibile, prout videtur fecisse in l. nemo potest, de legat.
 1. dum disponit, neminem posse facere quin leges in suo testamento locum
 habeant, nam faciliter satisfit huic contrario negando leges illas 7. & 8.
 posuisse novas formas, nisi ubi earum dispositionibus locus esset, & sic in locis
 non liberis à tributis disposuisse, in quibus non impossibilitant nobiles pro sua nobi-
 litate probanda, sed potius facilitant probationes, sed ubi tributa non solvantur,
 leges hec novas probandi formas non constituunt, nam omnis, & quæcunque dis-
 positio est intelligenda rebus deductis in eodem statu consistentibus, ut latissime
 per Tiraq. in l. si unquam in præfatione, C. de revoc. don. num. 166.
 cum sequentibus aliquibus, & sic dum leges illa de probanda nobilitate
 disponunt per non solutionem tributi, intelligendum est disposuisse in locis ubi
 tributa solvantur, & consequenter rebus, & dispositionibus illarum in eodem
 statu existentibus quelibetque lex, & dispositio est intelligenda, declaranda
 ac restringenda de habilitate, ex l. ut gradatim. ff. de mun. & hon. &
 dum leges illa de tributis loquuntur, in locis ubi solvantur intelligende sunt:
 Item quia ubi lex unum disponit & alterum præsupponit, ut habeat locum dis-
 89 positum debet verificari præsuppositum * ex gl. celebri, & communiter appro-
 bata in l. si mancipia, C. de servis fugit. leges tamen illa dum de tributis
 loquuntur, supponunt tributa solvi, nam qui vult consequens videtur velle &
 antecedens, sine quo illud consequens verificari non potest ex l. illud. ff. de
 acq. her. & l. cui jurisdictio. ff. de jur. om. jud. & similibus, cunque
 post disponant leges ille modum probandi nobilitatem per non solutionem tributi,
 omnino est verificandum præsuppositum illud scilicet, quod in loco illo solvebantur
 tributa hæc, ergo quoad alia loca libera ab his tributis nihil disponunt leges
 illa, sed in suo esse relinquunt jura antiqua de probationibus nobilitatis disponen-
 tia, & sic cessat contrarium: vel responderi alio modo potest quod argumentum
 sumptum à dicta lege nemo potest, non est contrarium, neque ibidem probat-
 ur legem ad impossibile obligare per novam illius legis formam, sed potius
 per ipsius formam, & ea servata redduntur possibiles testamentium dispositiones,
 nam

nam cum possint secundum leges disponere, nihil impossibile constituitur: nam impos-
 sibile esset id quod nulla forma vel modo fieri posset neque verificari, ut in con-
 ditione impossibili legislatores exemplificant, ut l. impossibilis. ff. de cond. &
 dem. & l. 4. titul. 4. part. 6. dicendo esse impossibilem conditionem cum dicitur
 si digito calum tetigeris, ut ex dictis inquit glo. 2. l. 17. titul. 11. part. 5.
 vel si cras sol non orietur, sed ubi quid aliqua re impleri potest, id non iudicatur
 impossibile: datur tamen hoc impossibile probandi litigantem non soluisse tributa in
 locis ubi vixit, qui quidem loci sunt liberi ab eis, ergo forma illarum legum
 7. & 8. nihil in eis disponit locis liberis à tributis, & consequenter lex illa,
 nemo potest, nihil impossibilitatis inducit, imo potius impossibile quid tanquam
 naturali rationi contrarium, (in qua leges se fundant) constitueretur, si lex disposuisset,
 quod testatores possent disponere contra leges & earum dispositiones: item quia forma
 prima prædicta dictarum legum 7. & 8. esset in liberis locis à tributis observanda,
 nonne cum ibidem verificari non possent ambrose leges, & decreta præjudicialia
 dici possent quod non est dicendum, igitur dictum contrarium nihil obstat, sed potius
 dictis attentis validatur nostrum intentum, & vera est nostra conclusio, quod
 leges illa 7. & 8. non sunt exclusivæ aliarum probationum juris in locis liberis à
 dictis tributis: Idque etiam fortificatur ex eo quod leges hec in favorem, & non in odium
 nobilium sunt introductæ, ut ex earum verbis apparet, ibi, Siempre nuestra vol-
 untad fue y es de hazer merced a los hijos Dalgo, & ita facitur Joannes
 Garza, de nobilit. gloss. 12. numero 7. sed si in locis ubi dicta tributa non
 solvantur forma dictarum legum esset servanda, nonne in nobilium odium retorqueretur
 id, quod in eorum favorem introductum est, contra. l. quod in favorem. C.
 de legibus. Ergo omnino fatendum est leges illas Regias non loqui in locis liberis à
 tributis, neque sunt restringende probationes, prout, & de l. 1. titulo. De los
 testamentos. libro 5. supra dicitur ibi scribentes, & nos itidem diximus: tum etiam
 quia si ex aliquacunque forma, & informatione super aliis actibus denotantibus nobilitatem
 facta, & distinguente quocunque modo alio (quam per tributorum Regiorum non solu-
 tionem) nobiles à Plebeis, idem resultat effectus, sufficit tunc quid ex equipollentibus
 fieri, secundum Cyn. post Dyn. in l. si mater. C. de institut. & substitut. sub
 con. fact. ubi est textus probans regulam hanc scilicet, quod non refert quid ex
 equipollentibus fieri, & ab equipollentibus argumentum sit probabile, ut per Everard.
 ubi supra in loco ab equipollentibus, præsertim ubi forma tradita à lege non est substantia-
 lis, sed demonstrativa secundum Bald. in l. 1. ff. de lib. post. & l. 1. C. quorum
 bonorum, ubi licet inducat formam probatoriam filiativam, tamen non excludit equi-
 pollentem, quam subjecta patitur materia: Adeo ut etiam si per statutum quid fieri jubeat-
 ur non excluditur quod per equipollens quantumcunque per dictam taxativam statutum
 loqueretur, ut per Everard. ubi sup. pag. 2. & 3. in parvis, ex Paul. Cas. conf.
 30. incip. in Christi nomine in antiquis, sequitur Jason. in dict. l. si mater,
 & in l. unica, in princ. ff. si quis jus dicen. non obtemp. nam ut inquit
 Bartol. in l. omnes populi ff. de jus. & jure. col. 3. vers. tertio quarto, non
 videntur dissentientia, illa que in ratione conveniunt, quia ratio est conjunctio
 92 diversorum casuum ad eundem finem tendentium per l. non possunt, & l. nam
 ut ait, & l. ideo quia. ff. de legibus, & ubi est eadem ratio non proprie dicimus
 statutum extendi, quia inest acie, secundum Bald. in d. l. omnes populi, column.
 fin. versicul. secundo nota per gloss. Italia, in cap. sape de tempor. ordin.
 in 6. Ex quo, ut propius ad materiam accedamus, inquit singulariter, idem Bald.
 in l. de quibus. ff. de legibus, column. 12. versicul. item nota, quod
 Azevedo in Recopilationem. Tom. IV. F ubi

ubi plura habent eandem rationem, cum de uno tantum sit mentio, videtur id fieri
 93 exemplariter † non vero restrictive, cum aliis multis aggregatis ab Alexand. consil.
 75. incip. in presenti consulatione colum. 1. libro 5. Jason in l. à Titio,
 in princ. colum. fin. ff. de verb. oblig. & consil. 63. per reformationem
 colum. 4. versic. secundo principaliter, libro 3. & à Tiraq. in l.
 si unquam, verbo libertis numero 45. quarum sententia. C. de revoc.
 dona. qui inde cessante causa in regula. numero 157. hanc describit considera-
 tionem dictos Doctor. allegando, & sunt singularia verba ad hanc opinionem
 in terminis dictarum legum 7. & 8. & num. 158. ampliat ipse Tiraq.
 ut procedat etiam in correctoriis: & per consequens verba dictarum legum 7. &
 94 8. ibi, Pechos reales, y concejales, † intelligendum est, loco exempli
 esse apposta, tanquam exempla frequentiora in probanda nobilitate, ad ea enim
 quae frequentius accidunt, jura adaptantur. l. nam ad ea. ff. de legibus, &
 quotiescumque propter frequentiam actus aliquid disponitur in uno loco, & in
 una aliqua re, censetur idem dispositum in alio loco, & re, in quibus est
 eadem ratio, ut per Feraliam, in l. Lucius la 1. numero 22. de legat.
 2. pagin. 244. & Tiraquell. de ret. linag. §. 16. numero 4. & 6. cum
 sequentibus. Jason. in repetitione l. cunctos populos, numero 92. C.
 de Sum. Trinit. ex text. notante ibi Bald. notabil. 1. in l. in hac C. de
 donatio. diximus in Rubrica titulo 4. numero 3. libro 3. supra & sic
 verba illa, Pechos reales y concejales, exemplificant in locis liberis à tributis,
 in quibus non datur eadem ratio, quae in non liberis, non vero excludunt equi-
 pollentem probationem, quaecumque ea sit in qua adsit distinctio illa requisita à
 Bartol. in l. 1. C. de dignitat. libro 12. de qua infra. & ita in expressis terminis
 sic declarando illa verba, Pechos Reales, y concejales, tenet hanc opinionem
 Joannes Garf. de nobilit. gl. 7. num. 34. cum sequentibus, alia ad hoc ad-
 ducens fundamenta quod ille leges 7. & 8. non sunt exclusiva aliarum probationum,
 & allegat ad hoc Barbat. in cap. sicut consuetudo, de probat. in princ. di-
 centem, quod ubi lex dicit, quod probatio fiat certo modo, ille modus ponitur gratia
 exempli, & non excludit alios probandi modos, & iterum idem Joan. Garf. ibidem
 in gl. 12. num. 23. & in gl. 35. num. 1. ubi ex iis inquit copulativam
 95 illam, y. positam inter verba illa, Reales, y concejales, resolvi † in dis-
 junctivam, prout quotidie fit, juxta text. in l. saepe. & ibi Bart. de verb.
 sign. ex quo inquit ipse Joan. Gar. in d. gl. 35. num. 1. quod forma tradita
 in dictis legibus 7. & 8. est probatoria, & ideo demonstrativa, & non substan-
 tialis, & quod ea ratione admittit varias probationes, dummodo probent nobilitatem
 & quod sic in Hispania nobilitas etiam jure nostro probatur per actum, qui faciat
 distinguere nobilem à Plebeio, ita ut & jure nostro probanda ac recipienda sit opinio
 Bartol. in dicta l. 1. C. de dignitat. libro 12. numero 97. Ideoque probari
 nobilitatem, & ex non solutione tributi Regii, & iidem tributi non Regii soluti per
 plebeios, vel ex distinctione officiorum, vel per alium quentit: actum distinguen-
 96 tem † nobilem à Plebeio, ad quem Plebeius non admittitur, ut & per eundem Garfiam
 dicta glossa 7. num. 24. & vera haec esse reputo, & tenenda. Ex quibus inquit
 ipsemet Joannes Garfisa. in d. gl. 12. n. 23. quod si solus avus fuit in reali
 97 possessione * nobilitatis, & ipse ligator ejus nepos, & iidem pater ligatoris vi-
 xerunt in loco libero à tributis, quod hoc sufficit ut dicatur continuata possessio in
 nepotem hunc, ut & tenet Otalra, ibidem relatus: & ego iidem infero cum Hu-
 mada. in l. 1. tit. 21. part. 2. glossa. 5. num. 8. ubi à num. 6. incipit,
 quod

quod nobilis ita potest conquiri de turbantibus † suam nobilitatem quocumque
 modo, sicut si pignoratione ob tributa turbaretur: neque hinc opinioni obstant
 alia verba dicta l. 8. derogatoria probationum aliter facturum, quia proce-
 dunt prout lex illa loquitur, quoties per modum ibidem constitutum probatio
 facienda est, tunc enim debet talis probatio continere ibidem descripta, non
 vero ut alii modi probandi nobilitatem excludantur in locis saltem à tributorum
 solutione liberis, & sic videtur colligi ex d. l. 8. col. fin. ibi. Y las
 abrogamos y derogamos en quanto atañe lo susodicho, quedando en
 su fuerza y vigor en todo lo otro, ita ut verba illa enuntiativa, quanto
 atañe lo susodicho, restringunt dispositionem precedentem, ut tunc admit-
 tatur, & observetur, quoties datur casus in quo de tributis articulari potest,
 quia locus ille non est ab eis liber; lex etenim generalis non extenditur ad lo-
 cum ubi qualitates † ejus verificari non possunt, neque ad loca illa in qui-
 99 bus qualitates, & requisita talis generalis legis reperiri non possunt, ex
 cap. licet, de pœnit. & remis. ubi Innocen. & Host. l. idemque. ff.
 pro socio Roman. in l. si verò §. de viro. ff. fol. mat. numero 33.
 Fallen. 11. & hinc est quod si quis reperitur, & existit in quodam Castro
 limitropho, vulgo, Frontera, potest testari in vagina ensis sui, etiamsi
 miles non sit, & hoc operatur loci dispositio. l. rescripta. ff. de milit. test.
 l. 1. §. omnes igitur ff. de bon. pos. ex testament. milit. ibi. omnes igitur
 100 omnino, qui ejus sunt conditionis ut jure militari testari non possint,
 si in hostili loco deprehendantur, & illic decedant, quomodo velint, &
 quomodo possint, testabuntur. Quarum legum verba sunt admodum notan-
 da, ut consideremus, quod ad effectum probandi, transgredimur jus com-
 mune generale, ad jus militiae privilegiatum, & speciale ratione loci ubi
 testans existit, & sic idem in casu dictarum legum 7. & 8. considerare
 debeamus scilicet ut respectu conditionis loci ubi probatio nobilitatis facienda
 est, consideremus modum, quo ibi fieri possit, & cum eo nos conforme-
 mus, & non cum probatione dictarum legum, quarum dispositio ibidem
 verificari non potest: nulla est enim lex tam precisa, vel restricta, quin non
 recipiat moderationem à tempore, loco, qualitate personarum & aliis circum-
 stantiis, † ex tex. elegante, in l. licet. ff. de recep. arbit. Alex. conf. 100
 80. num. 5. ubi additio. littera D. lib. 1. ubi inquit quod verbum præ-
 cisum recipit interpretationem laudabilem, adeò ut secundum eum ibi, etiamsi
 statuto caveatur, ut statuta precise observentur adhuc recipiunt interpreta-
 tionem, & ibi hanc communem testatur opinionem, & faciunt dicta per
 Dominicum conf. 29. in fi. Jaf. conf. 43. col. 3. & 4. lib. 3. Ruinum.
 conf. 25. num. 22. lib. 1. Cravet. conf. 156. num. 8. etiamsi lex ute-
 retur distributivo illo, quibuscumque, ut late per Tiraq. de retract. con-
 sanguin. §. 1. gl. 7. num. 20. Effetque valde iniquum petere actus
 positivos ubi non inveniuntur. §. 1. inst. de inutil. stipul. l. quidam hæ-
 redem. §. fi. ff. de vino, tritico, & oleo legat. & querere actus posi-
 tivos ubi non sunt, illud est querere actus ex quibus nobilitas incipit, id
 quod est impossibile, ubi de talibus actibus non extat memoria, secundum
 Oldrad. conf. 244. num. 13. ubi argumentatur valde eleganter fere in no-
 stris terminis, & quod non fuit, nec est, poni non potest. l. confessioni-
 bus, ff. de inter. act. quia contradictoria simul non possunt esse vera. l. hæc
 verba. ff. de verb. signif. idem Oldrad. in terminis exemptionis, conf.

254. num. 2. ut sic de coacta juris ratione necessario fatendum sit, quod verba illa derogatoria dicta l. 8. sint intelligenda & tota ipsa lex cum 7. precedente, in locis ubi tributa solvuntur, & ubi de iis articulari potest, & articulatur, non verò de illis locis ubi de iis probari non potest, neque articulari, quia locus liber est, quod & colligitur ex l. 9. sequente ejusdem tituli 11. lib. 2. supra ubi admittuntur alii probandi modi, in vers. Por ende mando, cujus verba essent superflua nisi de aliis modis intelligeretur, imò & ipsa lex 8. esset superflua ac frustratoria in quantum ad alias leges Regias ac pragmaticas se refert quae sunt illa de Toro, & Tordeillas, si talium pragmaticarum probationes exclusisse esset dicendum, & quia in probatione proprietatis nobilitatis praesertim, Por via de solar conocido, nulli actus positivi sunt necessarii, imò etiamsi adessent actus positivi contrarii in possessione, probata proprietate, nihil obessent, quia proprietatis absorbet possessionem, ut & infra dicemus, & sic nihil superflui continet dicta l. 8. neque frustratorie disponit, cum ad alias Regias se refert, sed potius ex iis censendum est admisisse omnes alios probandi modos in hac nobilitatis materia, in legibus enim interpretandis neque una syllaba debet stare otiosa, ex glos. l. 1. ff. quod metus causa. Barbat. consil. 44. num. 9. libr. 2. & illa debet sumi interpretatio, ne quid frustra factum intelligatur. l. si quando. in princ. de legat. 1. l. qui concubinam. §. qui hortos. de legat. 3. etiam in materia stricta interpretationis, ex l. 1. ad fin. ff. ad municip. Craveta, consil. 135. num. 24. & consil. 201. num. 13. & consil. 272. numer. 7. & consil. 294. col. 13. versic. Quinto loco, qui hoc in istis duobus ultimis consiliis extendit, etiam in materia odiosa, aut strictissime interpretanda, & lex non videtur quidquam frustra inducere. l. stipulatio. §. divus. ff. ut legat. nomine l. posthuminii. in fin. ff. de capt. & postl. rev. tum etiam quia non est credendum, quod in hac nova ac recente Regiarum legum compilatione, ubi principaliter intenditur de antiquis aliis legibus supprimendis, lex abrogata fuisset in sexta, & sic quod dicta pragmatica de Toro & Tordeillas eaque sub uno ac eodem titulo situata (quod dici non potest) aut deserviret de vento, aut in decisione sua pulcherrima, utili ac necessaria, tam leviter intelligeretur esse sublata, argum. ejus, quod in simili abhorret Justinianus in l. si quando. C. de inoff. testam. quando enim de antiquarum legum abrogatione intenditur, tunc illud solet signari verbis * expressis, aut honorifica aliqua praefatione, prout notat Alciat. lib. 3. Parerg. 17. & Ludov. Charon. lib. 2. verosim. jur. cap. 16. l. 9. tit. 3. part. 3. ubi glos. Mudar. & in l. 10. tit. 3. par. 6. verbo, No quiere. l. 1. tit. 16. infra isto lib. Ideoque quod illa pragmatica Cordubensis sub dicta l. 8. inserta non dicit, neque nos dicere debemus, ut l. si quis servum, ff. de acquir. hered. & sic non obstant verba derogatoria d. l. 8. nostro intentui, & opinioni, neque iidem obstat l. 18. ejusdem tit. 11. lib. 2. supra, quia loquitur quoad formam, non vero quoad probationem: & sic hanc nostram opinionem voluit tenere Joan. Garzia, ubi supra etiamsi ipse quasi vacillans in hac opinione & dubitans in glos. 18. num. 9. aliud voluerit ex quodam Deciani Responso, qui nihil deberet eum movere ad hesitandum & vacillandum in dicta opinione per nos & ipsum asserta, cum Decianus ibi allegatus loquatur in statutis limitativè disponentibus, hacque nostra opinio clarius procedet quoad loca in quibus lege & foro

& foro statutum est, nobiles reputari & ut nobiles haberi in locis illis commorantes, prout l. 16. fori Cantabriae statutum est, quae (ut infra dicemus) pro lege est habenda eò quod à regibus confirmatur, neque est censendum per generalem dispositionem dictarum legum 7. & 8. dict. tit. 11. libr. 2. supra derogari, cum de jure lex generalis casus & speciales non comprehendit, secundum gloss. communiter approbatam per text. ibi in l. 1. C. de silentiariis. lib. 11. Et sic casus iste probandi nobilitatem in locis liberis à tributis remanet in dispositione juris communis tanquam casus omissus, ex l. commodissime. ff. de lib. & posth. l. si verò §. de viro. ff. solut. matr. ibi nihil in lege scriptum est, cum iis, quae latissime congerit Tiraq. de primogen. c. 40. num. 194. & sequentibus. & dispositio de uno casu ad alium non extenditur & ubi diversa subest ratio, Bart. & Doctor. in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de lib. & posth. & lex quando praesupponit unum casum, perinde est, ac si à principio dixisset, se specialiter in illo, & in genere sub illo solum casu comprehenso, velle intelligi, ut per Tiraq. ubi supra num. 198. & dispositio se restringens aut intendens ad unum certum & genus personarum, non potest extendi ad personas diversa qualitatis. l. quae conditio. 39. ff. de cond. & demonst. & dict. §. de viro. & sic leges illae 7. & 8. disponentes de probatione nobilitatis per non solutionem tributorum, solum illo casu ubi tributa solvantur censentur disposuisse, non verò extra illum, neque quoad alios casus ubi nunquam tributa haec solvuntur, neque solvuntur: neque est mirum quod una & eadem res diverso jure censeatur quoad intellectualem considerationem ubi plures intelligendi formae concurrunt, juxta doctrinam Bald. in l. 1. per text. ibi. C. de serv. fugit. & est l. miles. §. pro parte. de legat. 2. Tiraq. de retract. Linag. §. 1. glos. 18. num. 23. & de nobilit. cap. 28. num. 12. Dec. in l. in testamento. la primera. num. 8. C. de milit. testam. Ex quibus in locis liberis & ab omni tributo exemptis, prout est in Cantabriae Dominio & provinciis adjacentibus, sequitur, quod justissime & juridicè nobilitas haec sanguinis in possessione & proprietate probari poterit tam ex communi Cantabrorum reputatione & fama, quam ex praecedentia, & cognitione nobilium, per praecedentiam enim, ut sedium * nominationis & similium probatur possessorium & petitorium, quod quidem in ipsa datur praecedentia, ut sensit Bald. in l. observare. §. antequam. ff. de offi. proconsul. dum de quasi possessione ratione consuetudinis loquitur, sensit enim in hac materia praecedentia dari possessorium, & probari videtur in c. licet causam, vers. honore, de probatio. & Bal. ibi notat singulariter, quod pro honore competit possessorium, & quamquam videatur restringere, ut ibi per eum, tamen generaliter hoc refert & sequitur Purpurat. in l. 1. num. 93. ff. de jurid. om. jud. Boeri. decisio. 151. num. 2. & in consuet. Bitur. pag. 8. col. 3. & Cassan. in consuet. Burg. pag. 426. vers. adverte ad illud. & pulchre Barbat. in d. c. licet causam. Tiraq. de nobilit. cap. 20. num. 57. ad quod respexit Suetonius, in Tiberio cap. 10. versic. loco & quasi possessione, usurpati, & Corn. Tacitus lib. 3. ubi memorat Domitium Corbonem praetura functum de Sulla nobili juvene, questum esse apud senatum, quod sibi inter spectacula gladiatorum loco non decessisset, & videtur Azevedo in Recopilationem. Tom. 17. F iij alius

alius bonus text. in cap. 1. versic. consuevilitis facere, ut lite pend. ubi Abb. 3. not. numeri 8. testatur communiter Doct. cum Innocent. tran-
 108 sive, ut ille text. circa + honorem etiam procedit in possessorio: & ubi nulli actus possessorii dari possent, in proprietate nihil dubium, quin procedat, cum & ex legibus nostris Regis id etiam statutum reperiamus. Et per consequens male Cantabrorum nobilitatem apparet voluisse obscurare, & ei detrabere & à communi reputatione extorquere, Joann. Garf. in d. gl. 7. num. 23. constituendo adversus eos regulam in contrarium & adversando communi eorum estimationi: Praesertim, cum ipse ibidem in num. 24. consuetudinem loci provinciarum in probatione nobilitatis attendendam asserat, & consequenter, habito pro constanti in Cantabria, prout habetur, Cantabrum originarium nobilem reputandi, & in hoc originarium à non originario
 109 rior + distingui, sufficere quoad hoc probare originarium esse, ut nobilis id probans judicetur, & pro tali habeatur, ut inferius dicemus: Ex quibus verba ab ipso Joan. Garfia prolata adversus Cantabros ad querelam & supplicationem dicti Domini Cantabrensis se conquerentis PHILIPPO SECUNDO Hispaniarum Regi ac Domino nostro quod in dicto Commentario de nobilitate dicta gl. 7. d. num. 23. & alibi dictus Commentator detrabere voluerit antiquam Cantabrorum nobilitatem, ipse Domini ac Regis nostri mandato trigesimo die Januarii, anni 1590. fuit expedita Regalis provisio omnibus Regni justitiis ministris directis, ut ipsius virtute colligerent omnia volumina dicti Commentarii, ut sic collecta deleterent ab unoquoque eorum volumine omnia verba & omnes versiculi contra nobilitatem dicti Domini prolata & impressa, quae ut certius esset, quamquam essent delenda, Decreto & testimonio fidedigno fuerunt designata manu Joannis Gallo de Andrada Secretarii de Zamora ex residentibus in Regio Consilio, quae quidem Regia provisio & testimonium dictum ad me missa fuerunt in transumpto manu publici tabellionis, ut in eo assereretur, signato & vidi & legi, & fuit mihi missum. Infero itidem ex dictis ad determinationem illius difficultis questionis, scilicet, an exteri à nostro Regno, si
 110 ad illud venerint, gaudebunt necnè nobilitate * Regni nostri, si in suo alias nobiles erant, & ut tales reputabantur, quam questionem ut difficilem Oralaria, de nobilit. 2. p. cap. 5. examinat late, & licet ibi teneat, quod non, ex eo quod non possint nostrarum legum actus probare, & quia exteri à Regno non sunt admittendi in eo ad officia & beneficia, tamen contrarium de jure verius esse existimo, & hujus opinionis credo esse justificatorias rationes illas ab ipso Oralaria in contrarium adductas, nam cum leges expresserint exteros à Regno non esse admittendos ad officia & beneficia, manifestè intelligitur, quod si leges non exclusissent ad haec essent admittendi, prout admittendos prohibitione simili non extante probavi, in l. 14. n. 8. tit. 3. lib. 1. supra, cumque à legibus nostris exteri à suis nobilitatibus probandis non sint exclusi, sequitur clarissimè nobilitates in Regno per exteros ab eo probari posse, & eis potiri, neque incapaces ad hoc esse, & sic plures exteros id probasse in nostro Regno, & in tales fuisse in tribunalibus & cancellariis Regis declaratos tam ex Genuensibus, quam
 111 Venetis, & Cantabris * ipsis, nostris temporibus visum est, & id ex communi reputatione, quam diximus, probari potest, prout mihi fuit relatum fuisse factum, & hoc idem relatum fuit executoriis in proprietate obtentam

obtentam fuisse ex sola hac reputatione communi immemoriali ab aliis aliquibus Vallis de Mena, ubi esse notorium affirmatur nullam adesse distinctionem statuum nobilium, vel non nobilium, nisi quod inter naturales dicti Vallis per immemorabilem reputationem sui ipsius & ipsorum & antecessorum sunt noti nobiles, & ab origine eorum immemoriali ibidem existente, & in aliis multis itidem visum est, & Oralaria, & Joan. Garfia id in suis commentariis fatentur maximè in gl. 7. num. 18. & 25. Ubi numerat Domum de Urquigu, quae est prope Villam del Horrio: ita ut si ex majorum progenie & nobilitate majorum ii exteri nobiles sunt in terris suis, & admissi sunt ad gubernacula Reip. cum nobilibus exclusis plebeis, nimirum quod & in nostra Hispania nobiles reputentur, & ut tales habeantur, ita ut nostrà Hispanorum nobilitate gaudeant, quantumvis actus positivos à dictis legibus 7. & 8. requisitos non probent, de quibus in terris suis nullus ab antiquo usus aderat, quia ab eis liberi erant, & pro hoc in d. num. 18. ipse Joan. Garfia Considerat legem fi. tit. 1. part. 2. & voluit Oralaria ubi supra, 3. part. c. 8. num. 9. ii enim exteri nobiles fideles reperti sunt in fide semel data: Et sic inquit ibi ipse Joan. Garfia, quod nisi isti pronunciarentur nobiles, fieret profecto, ut neque Hispani viri possent nobiles pronunciari, quos, cum constet à nobilibus procreatos esse, Pero siempre vivieron en lugares libres, y sin distincion, & si alguna distincion huvo, fue en officios, y juntas: pero no en pecheria, porque no la huvo Nec dicendum est, Quae in España no sean tan hijos dalgo como los mismos Españoles, los Colonas, &c. Hac sunt verba ipsius Joan. Garfia, quae sic retuli, ut videamus, quomodo sine aliquo scrupulo, exteros hos etiam si in locis liberis vixerint, si à majoribus suis sanguine nobilitati sunt, & ab antiquo sic est compertum, & ex historiis sic reperimus ut ipse ibidem testatur, nobilitate sua, viventes in Hispania, gaudere sua nobilitate, sicut gaudent nobiles Hispani: Et probatur id ex l. 18. tit. 11. lib. 2. supra, ubi admittuntur exteri ad probandam nobilitatem suam, & cum admittantur, omnino debet intelligi esse admissos ut probationibus in locis suis usitatis probent, non verò alienis ab eis, quia qui vult unum censetur velle & omne aliud sine quo illud unum verificari non potest, & qui vult consequens velle videtur & antecedens sine quo illud consequens non verificaretur, ex text. in l. illud. ff. de acquir. hared. & ex l. cui jurisdictio. ff. de jurisd. omn. jud. & similibus, neque obstant alia illius legis 18. verba quae iis contrariari videbantur primà facie, quoniam procedunt quoad faciendam probationem, non verò quoad probationes ipsas, ut jam supra dictum remanet, & consequenter patet, quod hac opinio contra Oralarum cum Joan. Garfia sit tenenda, & quod injustè, nunc huc nunc illuc vacillando, Joan. ipsum Garfiam in dict. gl. 7. numer. 23. Cantabrorum nobilitatem obscurare voluisse, cum & in historiis Hispania reperiamus Cantabros ipsos ita esse + antiquos quod à Tubal nepote Noe sint descendentes (de originariis loquor, non verò de adventitiis) & in armis & exercitiis militaribus ita versatos, ut & à Romanis, qui totam Hispaniam debellarunt, ipsos Cantabriae vicinos per multa temporum curricula non
 112 potuisse